
Druga medicina: Traganje za tajnim putom do zdravlja

Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, travanj 2010. 174 str.

Gordana Cerjan-Letica,
Slaven Letica

Autori imaju dugogodišnje iskustvo predavača medicinske sociologije, a njihovo znanstveno djelovanje vezano je uz područja u kojima se prelamaju prava, interesi i utjecaji čovjeka, društva, države i zdravstvene prakse. *Druga medicina* analizira trend zasićenoga javnog prostora najrazličitijim oblicima alternativnoga liječenja u Hrvatskoj i svijetu.

Knjiga analizira fenomen rastuće popularnosti različitih oblika nekonvencionalne medicine uzimajući u obzir njezinu afirmaciju u medicinskoj struci kao oblik nadogradnje akademskoj ili konvencionalnoj medicini koja se još zove i prva medicina. Slijedeći globalnu zdravstvenu praksu posljednjih dvadesetak godina predstavljena je sintagma „medicinski pluralizam“ koja označava koncept suradnje konvencionalne i nekonvencionalne medicine, sukladno tome i završetak vladavine „medicinskog monizma“. Svojevrsna paradigmataska promjena nije doživjela adekvatnu teorijsku i javnu recepciju u hrvatskom javnom zdravstvu, medicinskoj teoriji, medicinskoj praksi i široj javnosti.

Svaka rasprava o „drugoj medicini“ suočava se sa problematikom nedostatka konsenzusa oko definiranja ključnih pojmova te preklapanja opsega i sadržaja prethodno spomenutoga. Autori u knjizi obrađuju pojmove: medicina, paramedicina, alternativna medicina, komplementarna medicina (dopunska, nadopunjujuća), integrirana medicina, nadrimedicina (nadriljekarništvo, nadriliječništvo, šarlatanstvo), iscjeliteljstvo. Ključni se pojmovi sadržajno približavaju, premda njihove definicije ostaju različite. To predstavlja problem jer javnost biva nepravilno informirana, a pojam druge medicine nerijetko dobiva negativnu konotaciju uopće ili biva pozitivno okarakterizirana većinom kroz medijsku sliku legitimne zamjene za konvencionalnu medicinu. Pojmovnu zbrku autori rješavaju definiranjem sustava suradnje prve/konvencionalne i druge/nekonvencionalne medicine kao sustava integrirane medicine koji se mora nužno regulirati na državnoj razini.

Neregularnosti korištenja nekonvencionalne medicine prikazane su kroz analizu alternativne hrvatske i svjetske scene, a posljedica su neadekvatnoga pravnog reguliranja druge medicine na praktičnoj razini. Donosi se pregled niza zakona koji sankcioniraju nadriliječništvo i nedostatak reakcije te primjena kaznenih odredbi prilikom očiglednoga kršenja. Prikazani su modeli reguliranja integralne medicine u SAD-u, začetci reguliranja u Europskoj uniji i svjetski modeli kroz istraživanja Svjetske zdravstvene organizacije. Promijenjeno znanstveno i pravno gledište na nekonvencionalne metode liječenja i prevencije bolesti usklađeno je a potražnjom što nužno vodi potrebi pravne regulacije kao i adekvatnu kontrolu primjene zakona u društvu.

U drugom dijelu knjige autori razmatraju sam fenomen popularnosti nekonvencionalnih metoda liječenja te iznose argumente skeptika i zagovornika. Ne bave se sa pitanjem "da li je druga medicina uistinu medicina" nego na osnovi same njene popularnosti i objašnjenja na razini autosugestije nastoje ukazati na trenutačno stanje, nedostatke u prilagodbi stanju te nude različite pristupe pri prevladavanju aktualnih i budućih nesporazuma i sukoba oko medicinskoga pluralizma. Usporedno se iznose primjeri podijeljenosti struke oko pitanja znanstvenosti druge medicine koje sa sobom nužno nosi i pitanje kredibiliteta. Problem predstavljaju nemogućnosti provjere uzročno-posljedične veze između prakse neke metode jednog dijela grana druge medicine i konačnog ne/ozdravljenja te slučajevi kada se primarna medicina vidi dovoljna sama sebi.

Pojam integralne medicine daje legitimitet drugoj medicini. Ona je zastupljena kroz medije i analiza njezine raširenosti opravdava tvrdnju da je postmoderna vrijeme sumnje u trenutačnu znanstvenu paradigmu.

Kao prilog knjizi stoji pojmovnik grana komplementarne medicine.

Marina Skelin
m1skelin@gmail.com